Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри
Голінько В.І. _____

«_29_»_____серпня_____2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Цивільна безпека»

Галузі знань ……..…	18 Виробництво та технології
Спеціальності ……...	184 Гірництво
Рівень вищої освіти …….	Бакалавр
Освітні програми …….	Енергомеханічні комплекси гірничих підприємств
Статус ……	Обов'язкова
Загальний обсяг ..…….	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю ……..	Іспит
Термін викладання ……..	7-й семестр (14 четверть)
Мова викладання …….	українська

Викладач: __к.т.н., доц. Радчук Д.І._____

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільна безпека» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Енергомеханічні комплекси гірничих підприємств» спеціальності 184 «Гірництво» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОП та ЦБ. – Д. : НТУ «ДП», 2025. – 17 с.

Розробник: Радчук Дмитро Ігорович – кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки

.

Робоча програма регламентує:

–мету дисципліни;

–дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;

–базові дисципліни;

–обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;

–програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);

–алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);

–інструменти, обладнання та програмне забезпечення;

–рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджена рішенням науково-методичної комісії спеціальності 184 Гірництво (протокол №4 від 01.07.2025).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ…….4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ…….4
3 БАЗОВІ ДИСІЦИПЛІНИ……4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВАЧЛЬНИХ ЗАНЯТЬ……..5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ…….5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ…….6
6.1 Шкали…….6
6.2 Засоби та процедури…….7
6.3 Критерії……..8
7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ……..…11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ…….…11
9 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ…….12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі вищої освіти «Енергомеханічні комплекси гірничих підприємств» спеціальності 184 Гірництво здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни З7 «Цивільна безпека» віднесено такі результати навчання:

ПРН4	Приймати рішення з професійних питань у важкопрогнозованих особливо небезпечних умовах з урахуванням цілей, строків, ресурсних та законодавчих обмежень, екологічних та етичних аспектів.
ПРН12	Здійснювати технічні й організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам та забезпечення екологічної безпеки проведення гірничих та інших робіт

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо забезпечення ефективного управління, прогнозування та оцінювання ризиків, що можуть виникати в життєвому середовищі та обумовлені дією техногенних та/або людських чинників. Згідно проаналізованих даних вміти розробляти заходи із запобігання ураження та/або негативного впливу чинників на здоров'я людини.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	**Дисциплінарні результати навчання (ДРН)**	
	шифр ДРН	**зміст**
ПРН4	ПРН4.1-З7	Описувати структуру управління та визначати функції контролю системи цивільної безпеки в організації. Пояснювати принципи управління професійними ризиками; розробляти алгоритми прийняття рішення зі зменшення ризику небезпек.
	ПРН4.2-З7	Виявляти шкідливі та небезпечні для людини чинники та оцінювати їх вплив на працюючих та населення, пропонувати ззапобіжні та захисні заходи.
	ПРН4.3-З7	Ідентифікувати джерела небезпек, загроз та забруднювачів; оцінювати соціальні, економічні та матеріальні наслідки настання небезпечної події; визначати причини настання надзвичайних ситуацій; обґрунтовувати запобіжні та захисні заходи для зменшення тяжкості наслідків від їх настання.
ПРН12	ПРН12.1-З7	Розрізняти види небезпек (техногенні, природні, соціальні). Формулювати взаємозв'язок між безпекою та професійною діяльністю.
	ПРН12.2-З7	Аналізувати основні нормативно-правові акти у сфері цивільного захисту та охорони праці. Застосовувати знання нормативно-правової бази цивільного захисту та охорони праці для аналізу вимог безпеки на об'єктах різних форм власності
	ПРН12.3-З7	Класифікувати надзвичайні ситуації за походженням, масштабом, характером та рівнем ураження. Оцінювати вплив надзвичайних ситуацій на життя і здоров'я населення, об'єкти економіки та довкілля.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Б4 Фізика	застосовувати теорії, принципи, методи й поняття фундаментальних наук під час опанування спеціальних дисциплін та діяльності за фахом
Ф14 Основи гірничого виробництва	Здійснювати системний аналіз гірничих систем і технологій.
Б2 Хімія	Застосовувати методи математики, фізики, хімії, загальноінженерних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач гірництва, розуміти наукові принципи і теорії, на яких базуються відповідні методи, області їх застосування та обмеження.
Ф10	Здійснювати технічні й організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам та забезпечення екологічної безпеки проведення гірничих та інших робіт

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	**Обсяг,** *години*	**Розподіл за формами навчання**, *години*			
		денна		**заочна**	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	75	14	61	-	-
практичні	15	8	7	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	22	68	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	**Види та тематика навчальних занять**	**Обсяг складових,** *години*
	ЛЕКЦІЇ	**75**
ПРН4.1-З7 ПРН12.1-З7	**1. Взаємозв'язок між небезпеками та надзвичайними ситуаціями, ризиком**	10
	Життєве середовище як система «людина – середовище існування».	
	Небезпека як базовий елемент системи безпеки життєдіяльності Визначення небезпеки (потенційна здатність завдавати шкоди здоров'ю, життю, майну чи довкіллю). Джерела небезпек: природні, техногенні, антропогенні, соціальні. Властивості небезпек.	
	Ризик як кількісна міра небезпеки. Види ризиків: індивідуальний, соціальний, технічний, екологічний. Стохастичні (ймовірнісні) та детерміновані (майже гарантовані) ефекти ризику. Концепція прийнятного (допустимого) ризику Механізм переходу небезпеки в ризик. Умови реалізації небезпеки: наявність джерела - причина (спусковий механізм) - контакт людини/об'єкта з уражаючим фактором. Поняття «небезпечної	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, *години*
	ситуації» як проміжного стану. Роль людського фактора (помилки, порушення, необережність) у підвищенні ризику	
	Управління ризиком як ключ до запобігання надзвичайним ситуаціям. Основні стратегії: уникнення, зменшення, перенесення, прийняття ризику. Ієрархія заходів контролю: усунення небезпеки технічні засоби.	
ПРН12.2-З7	**2. Сучасна система нормативно-правового регулювання у сфері безпеки**	10
	Конституційні засади цивільної безпеки в Україні. Законодавство України з цивільної безпеки. Закони України «Кодекс цивільного захисту України», «Про охорону праці», «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення». «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Нормативно-правові акти з цивільної безпеки: визначення, основні вимоги та ознаки.	
	Основні принципи державної політики України у галузі цивільного захисту. Законодавче регулювання відносин, пов'язаних із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій. Міжнародне співробітництво України у галузі цивільного захисту, програма «Партнерство заради миру»	
	Організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства	
	Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства з цивільної безпеки	
ПРН4.1-З7 ПРН12.3-З7	**3. Управління, нагляд і контроль за станом цивільної безпеки**	10
	Система державного управління цивільною безпекою в Україні.	
	Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.	
	Органи державного нагляду за станом цивільної безпеки	
	Основні повноваження та права Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної служби України з питань праці, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів	
	Організація цивільного захисту на об'єктах господарювання. Служби та формування цивільного захисту	
	Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству	
	Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України, органів опіки та піклування, служб у справах дітей, органів управління освітою, навчальних закладів та установ системи освіти у сфері запобігання та протидії домашньому насильству	
ПРН12.3-З7	**4. Основні функції та завдання системи управління безпекою**	10
	Головні завдання Єдиної державної система цивільного захисту населення і територій	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, *години*
	Прогнозування та оцінювання соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій	
	Розробка та здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій	
	Організація захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій	
ПРН4.2-З7 ПРН12.1-З7	**5. Надзвичайні ситуації та їх наслідки**	10
	Основні поняття та визначення надзвичайних ситуацій	
	Класифікації надзвичайних ситуацій та аварій. Характеристика надзвичайних ситуацій різного походження.	
	Основні задачі стосовно захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	
	Надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного, воєнного та екологічного характеру	
ПРН4.2-З7 ПРН12.1-З7	6. **Надзвичайні ситуації природничого характеру**	10
	Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об’єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі	
	Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та наслідки	
	Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф’яна пожежа). Вражаючи фактори природних пожеж, характер їхніх проявів та наслідки.	
	Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). І	
ПРН4.2-З7 ПРН12.1-З7	**7.Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру**	10
	Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек.	
	Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Ознаки радіаційного ураження. Гостре опромінення. Хронічне опромінення. Нормування радіаційної безпеки.	
	Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння, впливом на організм людини. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.	
	Способи захисту населення: класифікація та пріоритети. Інженерний захист та укриття (колективний захист). Медичний	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, *години*
	захист та психологічна стійкість. Мінна безпека та вибухонебезпечні предмети.	
	Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму. Поняття про психоемоційні напруження (стрес).	
ПРН4.3-З7 ПРН12.3-З7	**8. Організація та основні заходи у сфері цивільного захисту**	5
	Сили цивільного захисту. Аварійно-рятувальні служби	
	Режими функціонування єдиної системи цивільного захисту. Надзвичайний стан	
	Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання. Структура цивільного захисту об'єкта господарювання	
	Основні заходи у сфері цивільного захисту: планування і здійснення заходів щодо безпеки і захисту працівників від, зниження ризиків аварій, забезпечення сталого функціонування об'єкта в надзвичайних ситуаціях; підтримування у готовності до застосування сил і засобів із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.	
	Навчання та підготовка населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	**15**
ПРН12.2-З7	Аналіз нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту та охорони праці.	4
ПРН12.1-З7	Засоби індивідуального захисту для надзвичайних ситуацій	4
ПРН4.2-З7	Аналіз ризику виникнення небезпеки	4
ПРН4.2-З7 ПРН12.3-З7	Надання долікарської допомоги	3
	РАЗОМ	**90**

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90…100	відмінно / Excellent
74…89	добре / Good
60…73	задовільно / Satisfactory
0…59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			**ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ**	
навчальне заняття	**засоби діагностики**	**процедури**	**засоби діагностики**	**процедури**
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач має право під час іспиту виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100\ a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентністні характеристики, визначені НРК для-бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання

для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	**Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії**	**Показник оцінки**
	Знання	
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
навчання	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв’язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв’язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	- правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п’ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев’ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не	60-64

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	реалізовано 10 вимог)	
	Рівень комунікації незадовільний	<60
	Відповідальність і автономія	
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне обладнання, персональні комп'ютери.

Програмне забезпечення: MS Office 365.

Дистанційна платформа MOODLE.

Стенди, прилади та лабораторне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Електронна бібліотека кафедри з навчально-методичного забезпечення дисципліни.

8 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Голінько В.І. Цивільна безпека. Методичні рекомендації та завдання до контрольної роботи для бакалаврів усіх спеціальностей: метод. вказів. Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2018. 15 с.

2. Чеберячко С.І. Засоби індивідуального захисту для надзвичайних ситуацій: навчальний посібник [Електронний ресурс] / С.І. Чеберячко, М.М. Наумов, Д.І. Радчук; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка» – Дніпро: НТУ «ДП», 2023. – 138 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R).

3. Порядок керування ризиками на підприємствах, установах та організаціях». Методичні рекомендації до практичної та самостійної роботи для студентів спеціальностей 263 Цивільна безпека / О.О. Яворська, Ю.І. Чеберячко, Д.І. Радчук, І.А. Шайхлісламова, М.М. Наумов. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОП та ЦБ – Д. : НТУ «ДП», 2021. – 19 с.

4. Дистанційний курс «Цивільна безпека» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 184 Гірництво /Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. Охорони праці та цивільної безпеки. Дніпро: НТУ «ДП», 2024. https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3350 (Розробник Радчук Д.І.)

5. «Розробка карти ризиків на підприємствах та його дільницях». Методичні рекомендації до практичної та самостійної роботи для студентів спеціальностей 263 Цивільна безпека / С.І. Чеберячко, Д.І. Радчук, Ю.І.

Чеберячко. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОП та ЦБ – Д. : НТУ «ДП», 2021. – 16 с.

9 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Техноекологія та цивільна безпека. Частина «Цивільна безпека». Навчальний посібник / В.С. Стручок, – Тернопіль: ТНТУ ім. І.Пулюя, 2022. – 150 с. URL: **https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/39424**

2. Березуцький В.В. Ризики та безпека населення в умовах потенційної загрози [Електронний ресурс] : навч. посібник / Березуцький В.В., Сукач С.В. ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 225 с. URL: **https://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/uk/posibnyky-pidruchnyky/**

3. Цивільна безпека. Методичні рекомендації та завдання до контрольної роботи для бакалаврів усіх спеціальностей / В.І. Голінько. – Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2018. – 15 с. URL: **https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3350**

4. Практикум з безпеки життєдіяльності: навчальний посібник / К. О. Левчук, О. А. Крюковська., Р. Я. Романюк. — Кам'янське : ДДТУ, 2018. — 212 с.

https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/5/10/5-10-b5.pdf

5. Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначеєв Д. Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник. — Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2022. — 388 с.

https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2FMB_Pravo/Hryban.-2022-Pidruchnyk-BZHD-ta-OP.pdf

6. Дембіцька С. В., Кобилянська І. М., Кобилянський О. В., Пугач В. М. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник. — Вінниця : ВНТУ, 2022. — 156 с.

https://surl.li/yggglp

7. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: Підручник. / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ: Каравела, 2021. – 268 с. **https://ela.kpi.ua/server/api/core/itstreams/07b44994-8442-45cb-afbd-489e8325d23a/content**

8. Моніторинг умов праці. Навчальний посібник / Голінько В.І., Чеберячко С.І., Шибка М.В., Яворська О.О. - Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. – 236 с. URL: **http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/108581**

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України URL: http://www.president.gov.ua.
2. **Верховна Рада України** URL: http://www.rada.kiev.ua.
3. **Міністерство екології та природних ресурсів України** URL: http://www.menr.gov.ua/.
4. **Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи** URL: http://www.mns.gov.ua/.
5. **Рада національної безпеки і оборони України** URL: http://www.rainbow.gov.ua/.
6. **Постійне представництво України при ООН** URL: **http://www.uamission.org/**
7. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України URL: **http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm**.
8. Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду) URL: http://www.dnop.kiev.ua
9. Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. URL: **http://www.social.org.ua**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Цивільна безпека»
для бакалаврів
ОПП «Енергомеханічні комплекси гірничих підприємств»
спеціальності 184 «Гірництво»

Розробник: РАДЧУК Дмитро Ігорович

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842.
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19.